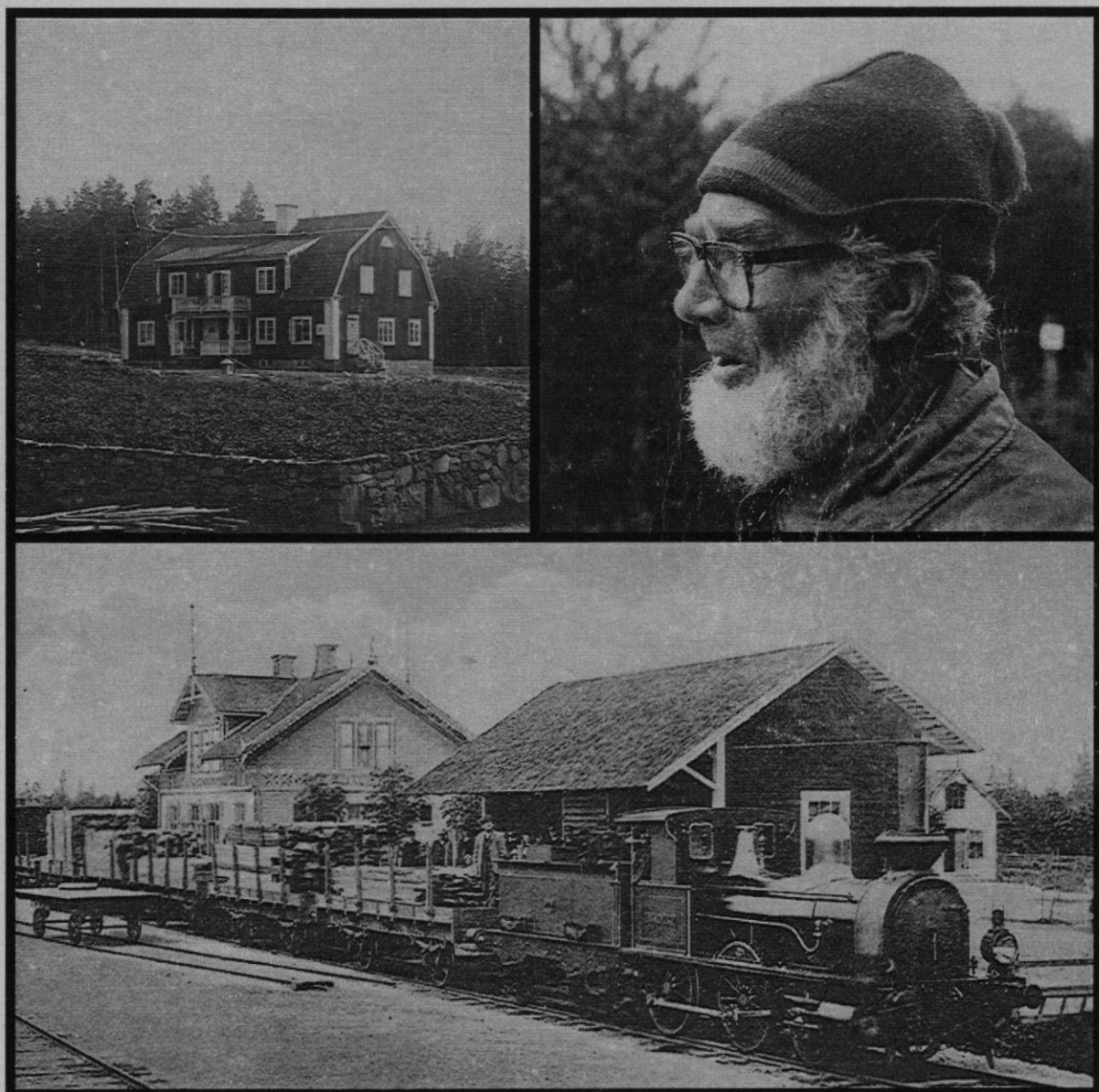

Ur HÄLLEBERGET

UTGIVEN AV FÖRENINGEN

Dokumentation i Glasbruksbygd 1998

Målerås 1910–1930

Artikeln bygger på intervjuer som Laila och Margit Måård gjorde i november 1995 och i januari 1996.

MIN MOR HETTE Matilda, Josefin, Fredrika, född 1866 och död 1912. Far hette Frans Gustav Rosén, född 1864 och död 1934.

Själv heter jag Agnes och är född 1901.

Jag har varit gift med Charles Hammarstedt, född 1897 i Alsterfors.

År 1906 kom familjen Hammarstedt från Alsterfors och satte upp mekanisk verkstad här i Målerås. De hade många pojkar, sju stycken, varav jag tog en, Charles. Ada, en av mina systrar, tog också för sig, den äldste.

Charles arbetade aldrig i den mekaniska verkstaden, utan var biträde i Qvarforts affär. Denna kom till redan i slutet av 1800-talet. Där arbetade Charles till omkring 1915.

När han var arton år läste han till radiotelegrafist på Chalmers i Göteborg. Han reste över alla hav, t.o.m. runt Afrika. Ibland kom båten till Göteborg och då kunde han resa hem med tåget och vara hemma några dagar. Någon gång

var jag och hälsade på när båten låg i Norrköping. Annars låg han ute hela året. Han var hemma ett par år och vikarierade på glasbruket. Vi fick två pojkar först och sedan en flicka. Charles låg ute tills flickan var två år, då kom han hem för gott.

När Åseda glasbruk byggdes upp 1947 flyttade vi dit, och Charles blev kamrer där.

Efter tiden i Åseda flyttade vi till Kalmar, men jag tålde aldrig luften där. Jag var 65 år och Charles 70 när vi flyttade tillbaka hit. Husen var då billiga i Målerås.

Jag håller i gång lite nu också. Jag är t.ex. med i matlaget som hemtjänsten håller i. Jag blir hämtad i bil och får träffa lite andra att prata med. Jag har i alla tider tyckt om att umgås med folk.

Född på Målerås Södra

Jag växte upp i Målerås Södra i konduktörsbostaden eftersom far var konduktör vid Kosta-Lessebobanan.

Pappa var född i Växjö och gick genom skolor i det militära. Hans tanke var egentligen att ta plats vid Statens Järnvägar. Men när de sökte konduktör vid den nystartade Kosta-banan tyckte han att det passade honom ännu bättre. Det var en direktör Hummel från Kosta

som anställde honom. När denne direktör Hummel slutade kom en annan som hette Hedberg från Linköping. Det var i denna familj som min mamma var barnjungfru och det var på detta sätt som min mamma och pappa blev bekanta. De gifte sig och bosatte sig första tiden i Kosta.

Efter en tid skulle tåget utgå från Målerås och då flyttade de in i konduktörsbostaden vid Målerås Södra. Han hette visst Erlandsson som ägde snickerifabriken där och som sålde fastigheten till Kosta-Lessebo järnväg som var ett bolag. Meningen var ju att järnvägen skulle gå ända till Älghult. Boningshuset där Erlandsson bodde blev stationshus och byggdes på en våning där stinsen kunde bo.

Målerås – en järnvägsknut

Målerås var en riktig järnvägsknut. Eftersom tågen från Kalmar inte gick längre än till Sävsjöström blev Målerås mötesplats för tågen som skulle tillbaka till Kalmar. Och så hade vi den lite mindre banan mot Kosta. Det fanns ju inga bilar på den tiden så alla fick åka tåg om man inte ville gå eller åka hästskjuts.

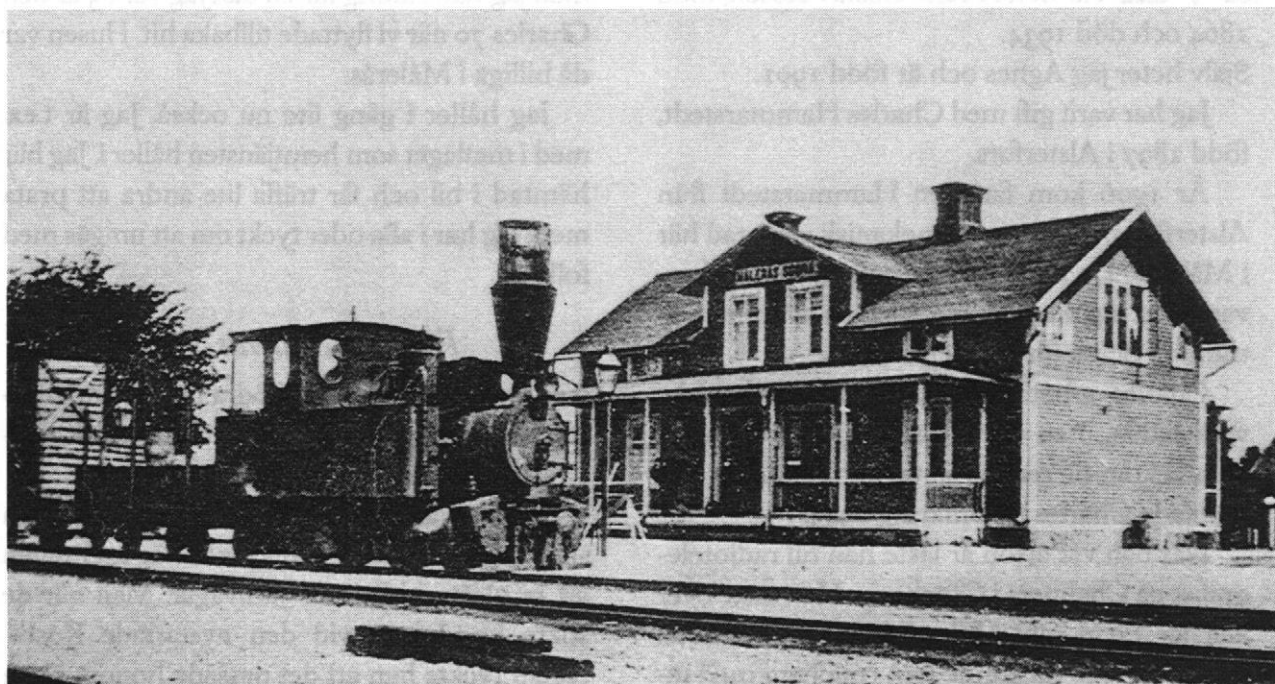
Det var mycket gods. Det fraktades virke och pappersmassa från Lessebo pappersbruk till Alstermo. Det var omlastning vid Målerås Södra då. Där fanns ett stort godsmagasin och en stor omlastningsbrygga.

Alla som kom från Alstermo, Älghult och Alsterfors och skulle till Växjö var tvungna att först åka med Kosta-tåget till Lessebo och sedan vidare. Var det någon så sjuk att de måste ligga till sängs fick de först åka hästskjuts till Målerås, godsvagn till Lessebo och sedan vidare till Växjö för att komma till lasarettet. Alla transporter gick med häst och oxe från och till järnvägen. Ett nöje för oss barn var att åka på stången längst bak på vagnen som drogs av Alsterforsoxarna. Men sedan fick vi gå hem.

Tåget gick klockan 07.00 till Lessebo och kom tillbaka klockan 10.30. Nästa tur gick klockan 14.30 till Lessebo och kom tillbaka klockan 20.00 på kvällen.

Där fanns också en stor vändskiva och ett stort lokomotivstall här vid Målerås Södra. Synd att det är rivet. Vändskivan användes till att vända loket rätt innan det kördes in i stallen.

Loket eldades med koks från Tyskland. Det var Anna-Greta Jonassons pappa som eldade

Målerås Södra Järnvägsstation.

*Ungdomar på väg till
Kosta för att roa sig ?*

loket. Lokförare var Alberg som också bodde i Målerås. Två stationskarlar fanns också, Johansson hette i alla fall den ene och stins var Wetterholm.

Den gamla historien om att tåget gick så sakta i backarna att man kunde stiga av och plocka lingon känner jag igen:

– Då Alberg såg att någon klev av satte han fart på loket på pin kiv.

Bromsaren vid Kosta-banan hette Franzén och putsare Karlsson putsade loken. De fick namnen »Putsarekarlsson« och »Bromsarefranzén«.

I vår bostad bodde vi nog fritt och fick dessutom åka gratis på Kosta-banan. Inspektören fick visst gratis ved också. Det var ju roligt att åka till Kosta, för det var lite större än Målerås.

I väntsalen fanns en stor kamin och en lucka att köpa biljetter i. Damerna som skulle ut och resa var klädda i långa kjolar och hade stora hattar – väldigt eleganta med vackra spetsar och volanger. Karlarna kunde ha hatt eller keps. På sommaren var det mest stråhattar för både damer, herrar och barn.

Min första hatt minns jag. Det var en stråhatt med blå blommor och till den hade jag en blårandig klänning, inte så värst lång. Jag ville aldrig

ha så lång klänning. Det fick vi avgöra själva. Det var en fru Elgström som var slöjdlärlarinna som sydde den. Det var gott om sömmerskor och stickerskor och andra hantverkare. Anna-Maria i Hultmålen var en som sydde mycket åt oss när vi var barn. På damerna var det hög krage och puffärmar som var modernt då på 1920-talet.

Kupé med lädersoffor

I den vanliga vagnen var det bara träsäten, men i andra klass var det stoppade, fina möbler med en långsoffa i läder och två fätöljer och ett rök-bord. Det var jätteflott. Där var också en damkupé där de kunde sitta med barnen när de ammade och så en avdelning där det fick plats sex damer. När det var stora festligheter kunde det vara två vagnar för persontransport. Andraklassvagnarna var för det rika, fina folket. Det var ju klasskillnader då liksom nu.

Det var en vagn som var indelad i olika kupéer med skjutdörrar emellan. Där satt fina damer och herrar och de rökte cigarr. Jag minns direktör Fågelberg vid Alsterfors glasbruk som ofta åkte med familj och vänner. Han hade många järn i elden. Då stod det tvåspann hästar med en mycket fin vagn och väntade på dem när de kom. Den var öppen men hade en suff-

lett som kunde fällas upp beroende på vädret. Det var väl nästan så att de rullade ut den röda mattan också. Ibland var både hustru och barn med. De var så hemskt flotta med jackett och randiga byxor, klockkedja och damerna i eleganta hattar. Det var mycket fina resande med tågen till glasbruken. Visst fick vanliga människor sitta där också om de betalade vad det kostade. Jag åkte också där i andra klass när det var tomt, pappa var ju konduktör.

Det fanns även spottkoppar i kupéerna på den tiden till snus och tuggtobak. Den delen av vagnen som var avsedd för vanligt folk hade raka bänkar utefter väggarna. Det var fint det också. Värme från loket leddes på något sätt till kupéerna.

Det var skönt för dem som ammade att sitta för sig själva och så fanns det ju vatten i karaffer också. Förmodligen var där rökfritt. Allt var blankt och fint och välpolerat. Det var Putzarekarlsson som skötte poleringen både in och utvändigt. Stationskarlen städade vagnarna och tömde spottkopparna. Vatten brukade pappa fylla på i karafferna på morgonen innan de skulle åka. I loket fanns två man, en eldare och så lokföraren. En bromsare fanns också med ibland, han kallades Bromsarefranzén. Det var mest vid stora lass av t.ex. virke eller om det var långa tågset som bromsaren behövdes.

Pappa hade konduktörsuniform med blanka knappar. När det skulle vara riktigt högtidligt hade han något som kallades »syrtut«. Det var en lång dubbelknäppt rock.

Ett vanligt tågset innehöll ett par vagnar, loket, godsinka och så postvagnen som pappa skötte. Han hämtade och sorterade all post utmed linjen. Bolaget fick extra betalt för posthanteringen. Jag hörde dom säga att det var pappa som skulle haft den extra betalningen i stället. Det kom nya postsäckar och även värdepост som förvarades i en stor kista, från Växjö via Lessebo och från Kalmarhället.

Mjölken hämtades också upp utmed banan men den tog stationskarlarna hand om. Sen kom de från affärerna med kärror och hämtade mjölken.

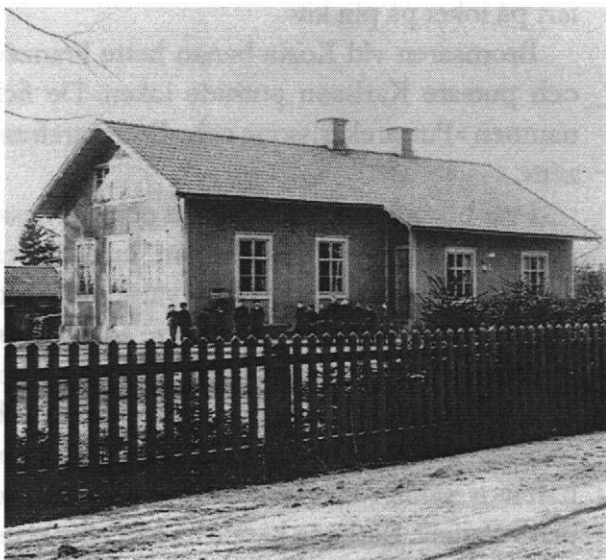
Hela familjer kom med tåget mot Kosta för att plocka bär upp mot Ideholm. Mat hade vi med oss för hela dagen. Vi kunde få ihop 15–20 liter i våra korgar. Det var mest blåbär vi fick åka iväg för att plocka för lingon fanns det gott om här runt Målerås.

Efter »världsbranden« var det gott om halon på brandplatsen. Då kom det folk från både när och fjärran. Hallonen var stora och fina på fälten där branden hade gått fram!

Ibland ordnade man utflyktståg men jag var aldrig med själv, då jag var för liten. Vagnen var i regel öppen och lövklädd och biljetter fick lösas i vanlig ordning. Utflyktskorg skulle medtagas på färden mot Kosta.

Skolan

Det värsta var att ingen skola byggdes i samhället förrän 1915. Den fanns i stället bland lantgårdarna vid Långaskruv. De trodde väl att samhället skulle ligga där. Missionsföreningen byggde upp ett missionshus som Inga Nyberg var föreståndare för. Där fick vi gå i småskolan på vardagarna. På lördag och söndag använde de själva sitt hus för sina missionsmöten. Det ligger fortfarande kvar jämte Storgatan och fungerar i dag som vävstuga.

Långaskruvs skola.

När vi klarat av småskolan måste vi ta oss ut till Långaskruvs skola. Vi var ett gäng som promenerade tillsammans till Långaskruv där

vi nog var 30–40 sammanlagt när alla anslutit sig. Det var ju barn från första till fjärde klass som gick där ute. Det var nog en halvmil att gå. Jag var tio år när jag började här. Vi hade smörgås och mjölk eller saft med oss som matsäck. Vi fick börja med att bära in ved och elda. Det var en öppen spis i omklädningsrummet och en i stora skolsalen där alla klasserna gick tillsammans och undervisades av en lärare som hette Elgström. Det var uppställning när vi skulle gå in, sedan uppställning vid bänken innan det var dags för en psalm – ordning och reda skulle det vara.

Vi gick både sommar och vinter så det var att plumsa i snön. Vi hade ju inte den utrustning som finns i dag. Vi hade vanliga tunna kängor, däremot fanns riktiga pjäxor till pojkarna. Nu för tiden är det ju inte så stor skillnad på pojk- och flickkläder. En del av pojkarna hade långbyxor. Vi hade ju livstycken och knappar till strumporna. Underbyxorna täckte inte alltid »glipan« mellan strumpan och byxbenet. Man var ju så gott som naken. Över detta hade vi en lång klänning och ibland lång kappa. Vanligast hade vi korta kappor, vantar och mössor. Vi var ofta genomblöta när vi kom fram till skolan och fick då hänga upp kläderna på tork så gott vi kunde. Trots detta var vi inte förkylda så ofta, vi var nog härdade.

På sommaren var det jätteroligt, då fick vi springa i skogen. Vi plockade svamp minns jag och stensöta som vi åt som godis. Läraren var mycket med oss ute i skogen. Det var ju skog runt skolan. Något annat gott som vi plockade var surblad. Hemma hos oss förekom bara murklor, ingen annan svamp.

Jag var tolv år när jag slutade skolan. Egentligen skulle man inte ha börjat skolan förrän då, man var ju inte mogen. Vi fick lära oss mycket religion, många psalmverser, katekesen och bibliska historien. Allt skulle man lära utantill.

Min mamma gick bort när jag var elva år och det blev ingen ordning och reda efter det. Någon utbildning var inte att tänka sig. Min lillasyster var ju bara tre år då, och henne fick jag ta hand om.

Fattighuset i Långaskruv

På fattighuset i Långaskruv bodde församlingens fattiga åldringar. Det var så fruktansvärt så man kan inte tro att det är sant. Det låg på andra sidan vägen vid skolan där jag gick. Det var ett rött hus och finns än i dag. Det är visst någon från Göteborg som äger det nu. Det är många som bott där sedan det upphörde som ålderdomshem.

Det var ett stort rum och ett litet kök nere, kök och rum uppe. Där var trägolv men det var nog inte ofta det skurades. De gamle låg i samma kläder jämt. Fy, vad eländigt det var!

Jag kommer ihåg en liten, liten gumma, Knårpan kallade vi henne. Hon var så förfärligt liten och så bodde hon ovanpå. Där bodde också en fru Lilja som tillsammans med Knårpan skulle ta hand om stället. Hon fick väl inte så mycket betalt så hon fick gå ända till hotellet i Målerås där hon tvättade och skurade och gjorde sådana saker för att få lite extra inkomst. Hon hade två pojkar och en flicka. Hon hade dåligt rykte. Det kom alla möjliga lodisar och karlar. Flickan Gunhild blev i alla fall smittad av veneriska sjukdomar och gick sedan bort.

På nedre botten bodde fyra–fem gamlingar bland alla råttor. De hade ätit håll på en gamlings fötter, berättade fru Rosander. Jag tror att de fick pengar till mat av kommunen. En Georg Karlsson skötte om fattigvården. Han bodde på Måleråsgården. Det var annars fru Lilja som skulle se till att de gamle fick mat. Fru Lilja hade själv tre barn.

Gustav Rosanders fru hade tre mostrar som låg där. När fru Rosander fick se vilken »vård« de fick, ordnade hon så att mostrarna fick bo på ett ställe i Hetalåga. Detta var nog omkring 1913, men då hade detta hemiska ställe redan funnits i många år. Detta elände såg vi ju när vi var i skolan. Jag minns inte att jag såg de gamle ute någon gång.

Det bodde en som hette Strömer nere i en bondgård. Han var lite lustig och gick till bageriet och köpte bullar. Så kom han och sålde bullar till oss – jag tror vi betalade två öre styck.

Han gick också till fattigstugan och sålde bullar till de gamle.

Vi brukade ofta handla åt dem, mest till den lilla Knårpan. Hon skickade bud med oss skolbarn. Jag vet inte hennes rätta namn men vi kallade henne bara Knårpan.

Konfirmationen

Jag gick och läste i Hälleberga och även dit fick vi gå. Det gick tåg ibland så vi kunde åka, men det var inte alltid tågtiderna passade. Vi gick en och en halv mil och det var nog två gånger i veckan som vi läste. Prästen hette Ydström och han var underbar tycker jag. Det var år 1917 jag konfirmerades. Pojkar och flickor läste samtidigt, men vi fick sitta på var sin sida i kyrkan, flickor till vänster och pojkar till höger. Klänningen var svart och den hade Gunhild Johansson, Spanien, sytt. Gunhild, Walfrid och Klara i Spanien kallades dom för att de kom från ett litet ställe vid Lenhovda som hette Spanien. Gunhild var sömmerska här i Målerås på den tiden.

»Världsbranden« (Skogsbranden 1917)

Jag kommer ihåg att pappa var tjänstledig. Han skulle åka till Borås och min syster Hildur skulle förlova sig. Vi barn var ensamma hem-

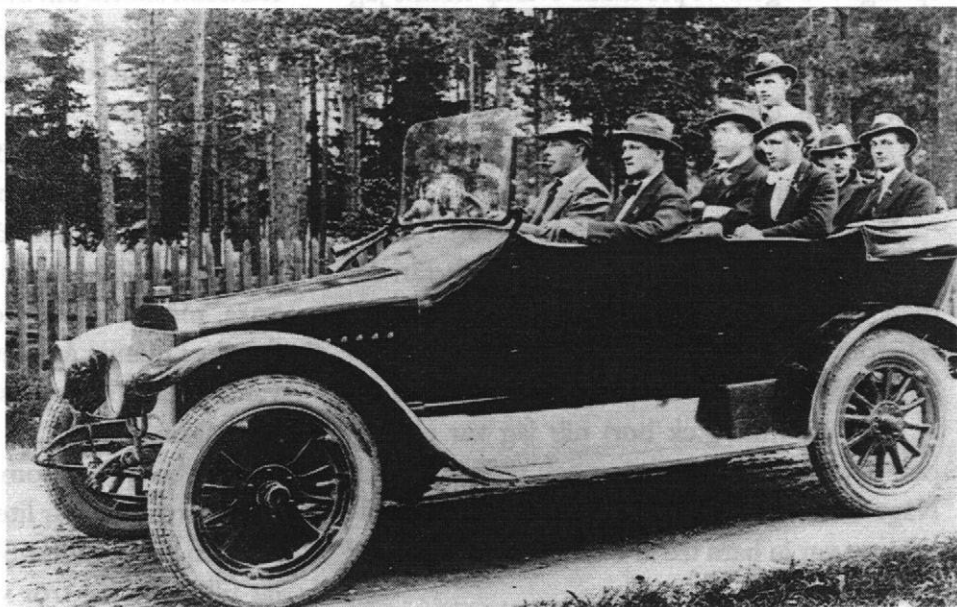
ma och tyckte det var otäckt. Huset skulle utrymmas och en vagn ställdes upp för transporten. Vi tog bara en matkorg och pappas fiol med oss. Både pappa och mina bröder spelade fiol och min syster gitarr. Vi gick till Wetterholms och frågade hur de skulle utrymma. Vi fick veta att tant Wetterholm inte skulle fara någonstans, så vi stannade också hemma. Pappa kunde inte komma hem med tåget då brandröken låg tät över spåret utan fick åka en omväg för att komma hem. Det var mycket militärer här. Det tyckte vi flickor var roligt. De hade med sig dragspel och spelade upp till dans i Linnéaparken.

Jag var ute och planterade skog där »världsbranden« hade varit. Vi kallade branden så för vi tyckte att det brann överallt t.o.m. i Älghult. Vi var några unga flickor som planterade. Det skulle planteras överallt och vi var ganska sotiga när vi kom hem efter en dag och hade då tjänat 1,25 kronor.

Bröllop

Jag var 22 år när jag gifte mig. Det var i maj månad. Prästen kom hem till oss i konduktörsbostaden, och så bjöd vi släkt och de vänner som man vanligen umgicks med. Innan bröllopet hade vi som seden var björkdragning. Då kom vänner och bekanta dragande

Troligen första bilen i Målerås, en Buick 1920. Ägaren hette Axel Stenlund och gjorde utflykter med folk från samhället, vilket var mycket uppskattat.

med en stor björk och hade presenter med sig till det blivande brudparet.

Till bröllopet hade de anhöriga gjort en äreport med Charles och mina initialer. Jag minns att jag var hos grannen och gjorde mig fin innan jag gick hem för att möta prästen och alla gäster som väntade.

Det var en mycket duktig kokerska som lagade maten. Hon var förresten mor till Fingal Gustavsson, slipare här på glasbruket. Det var stort kalas med smörgåsbord, varmrätt, efterrätt, kaffe och tårta och starkt för dem som ville ha. På kvällen hade vi dans till dragspel i lövad väntsal i Målerås Södras station. Det var inga tåg som gick på kvällen så där fick vi dansa ostört så länge vi orkade.

Logen Linnéa

Det var när pappa kom till Målerås som Logen Linnea startade. Han hade god hjälp av Georg Bergkvist från Kosta som också var sträng godtemplare. Vi blev godtemplare hela familjen och på söndagarna fick vi vara i logens lokaler. Där fick vi dansa, sjunga och ha roligt. Missionshuset låg alldeles intill och de tyckte väl inte riktigt om det. På söndagarna var det ju söndagsskola också, men det var bara de minsta barnen som gick dit.

Min syster Ada var mycket i IOGT och spelade gitarr och sjöng. Det skulle vara lite högtidligt inom godtemplarorden på den tiden. Kaplan och vicekaplan hade vackra ordensband runt axlarna. Många utifrån gårdarna kom och ville vara med på festligheterna och underhållningen.

Hotell, telefon och bil

Han som hade ölkafeet tyckte väl inte om att logen fanns, Adman hette han. Andersson som ägde hotellet var väl inte så glad han heller. Han var väldigt duktig och skötte sitt hotell väl. När han slutade och flyttade till Nybro kom fröken Alma Idh och tog över. Hon hade varit ute och serverat bl.a. i Ystad och hade systrar som hjälpte till i hotellet. Från början fanns

traktens enda telefon på järnvägsstationen.

Efter Alma Idh tog Tengfors över hotellet och drev det så länge han levde. Där fanns en telefonstation, men när Alma Idh överlät till Tengfors vill de inte ha stationen längre. Idhs flyttade upp till »södra« och tog med telefonstationen till det hus där Anders Norfeldt idag bor. Nu ägs hotellet av en Aronsson, som har prylbod och antikviteter där. Det är synd att det inte finns ett hotell i dag, det hade behövts nu när det kommer så många besökare till glasbruket.

När telefonen kom, så kom också bilarna. Jag minns att de första dök upp inför något riksdagsval. Det reste runt folk och höll föredrag. Hinke Berggren, kom t.ex. i bil. Då sprang vi ut på vägen och tittade. Mamma levde då och hon var också ute och tittade. Det kan ha varit omkring 1910.

El i stugan

Mina svärföräldrar hade ström tidigt. De hade lyse till klockan nio på kvällen då Fjalar Hammarstedt stängde av för kvällen. Han hade gått och lärt sig hur det elektriska fungerade så vi »Hammarstedtare« var de första i Målerås som hade el. Jag tror elen i samhället annars kom 1930 på sommaren i juni eller juli.

Livet i Målerås

På den tiden var det stor verksamhet i Målerås. Det fanns två speceriaffärer, två charkuteriaffärer, skoaffär, bageri och modeaffär. Det fanns också två skomakare, en hette Hultqvist och en hette Rosell. Rosell hade sitt skomakeri där bageriet nu finns. Han flyttade senare till Växjö och sålde huset till en bagare längre bort på gatan. Därefter har det alltid varit bageri där.

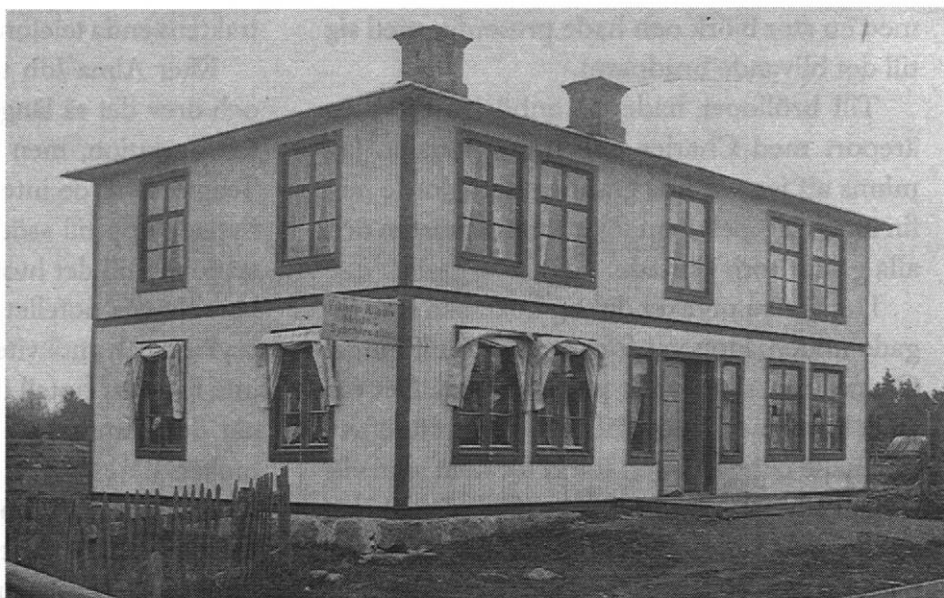
Qvarforts ägde förutom en affär en hel del annat här omkring. Han var delägare i något glasbruk och ägde också torvmossar. Jag tror att han kom från Kosta för där fanns hans bröder. Qvarforts hade bara en son och han reste till Amerika.

Här i Målerås fanns två som stickade på stickmaskin. En hette Gunhild och en Ditzer.

»Fläsklådan« Thyra och Thora Nilssons modeaffär 1900–1920. Bruket tog över huset och gjorde hyreslägenheter av det.

»Fläsklådan« strök med under rivningsvågen på 60-talet.

Se nr. 20 på kartan sid. 17.

Han stickade mycket fina tröjor och var mycket skicklig. Vi hade också en stor vacker modeaffär och dit reste många. Där såldes handarbeten och hattar. Det var två systrar, Thyra och Thora Nilsson från Älghult som hade modeaffären. Thora gifte sig med stinsen vid Målerås Norra som hette Svensson, och Thyra gifte sig också med en stins, från Gullaskröv.

Röda korset

Jag var så glad när vi skulle flytta till Åseda så jag skulle slippa vara med i hemvärnet. Vi fick sy och vi skulle ha utrymningsövningar i lägenheten om kriget skulle komma. Det var jobbigt. Men jag fick vara med i både Röda Korset och hemvärnet.

Vi fick lära oss att använda syrgasmasker, sjukvård och hur man skulle släcka eld. Det var väl bra att lära sig, men det var jobbigt också. Jag var dessutom kassörska i hemvärnet. Vi sydde mycket barnkläder och samlade också in mycket kläder. Vi sydde nog mest hemma, men vi träffades också och arbetade tillsammans. En del svenska barn fick också hjälp från Röda Korset, men det mesta skänktes nog till de krigsdrabbade. Ansiktsskydd och vantar stickade vi till de militära. När mina barn kom slutade jag för jag hade inte längre tid.

Jag fick åka till Växjö och få ett förtjänstmärke för 17 år i Röda Korset.

Sågverket

1903–1904 låg ett stort sågverk där Ingvar Sandgren i dag har sitt hus. Det var Ernst Johanssons sågverk och där tillverkades bl.a. tunnbottnar som såldes i hela Sverige. Ernst Johansson med familj bodde på Lindvägen i ett hus som är kvar än i dag.

Intill sågverket fanns ett kombinerat bostadshus och stall. Där bodde Alfred Jonsson med sin fru och två barn. Alfred Jonsson var maskinist vid sågverket. I huset fanns ett kök på nedre botten och på övervåningen fick de bara disponera ett litet rum för barnen. I den andra delen av huset skulle en till två hästar ha sitt stall. På övervåningen skulle även höet till hästarna få plats och några stalldrängar. Det var Ernst Johanssons hästar. Han hade även ett stort stall på Lindvägen med minst sex fina svart hästar.

Det var en som hette Hausenkamp som körde åt honom minns jag. Allt virke fraktades ju med häst till och från stationen.

Jag minns också Alfred Jonssons fru för hon stickade vantar och strumpor samtidigt som hon gick på vägen. Det gällde att utnyttja dygnets timmar.

Sågverket brann ner 1912–1913 och byggdes aldrig upp igen. Ernst Johansson flyttade till Hovgård och satte upp glasbruk där. Alfred Jonsson följde med och blev eldare. Därefter

flyttade Ernst till Åfors, och det är hans son Erik, som senare tog namnet Åfors, och blev chef för Åfors glasbruk.

Tvätt

Till bostaden vid Södra stationen fanns en tvättstuga, så att vi slapp stå ute och tvätta. Vattnet fick vi förstås bära in till kokgrytan. Det låg ett gammalt glasbruk mitt emot nuvarande hårfri-sörskans som hette Strömsborg. När det revs fick vi stora kar till tvättstugan från sliperiet. På våarna gick vi ihop flera stycken för att läcka byk. Tvätten hade ju sparats hela vintern. Så gick vi från familj till familj och läckte byk.

Jag tror att Bertil Hammarstedts pappa också köpte tegel från det gamla glasbruket. Det använde han när han skulle bygga ut vid verkstaden.

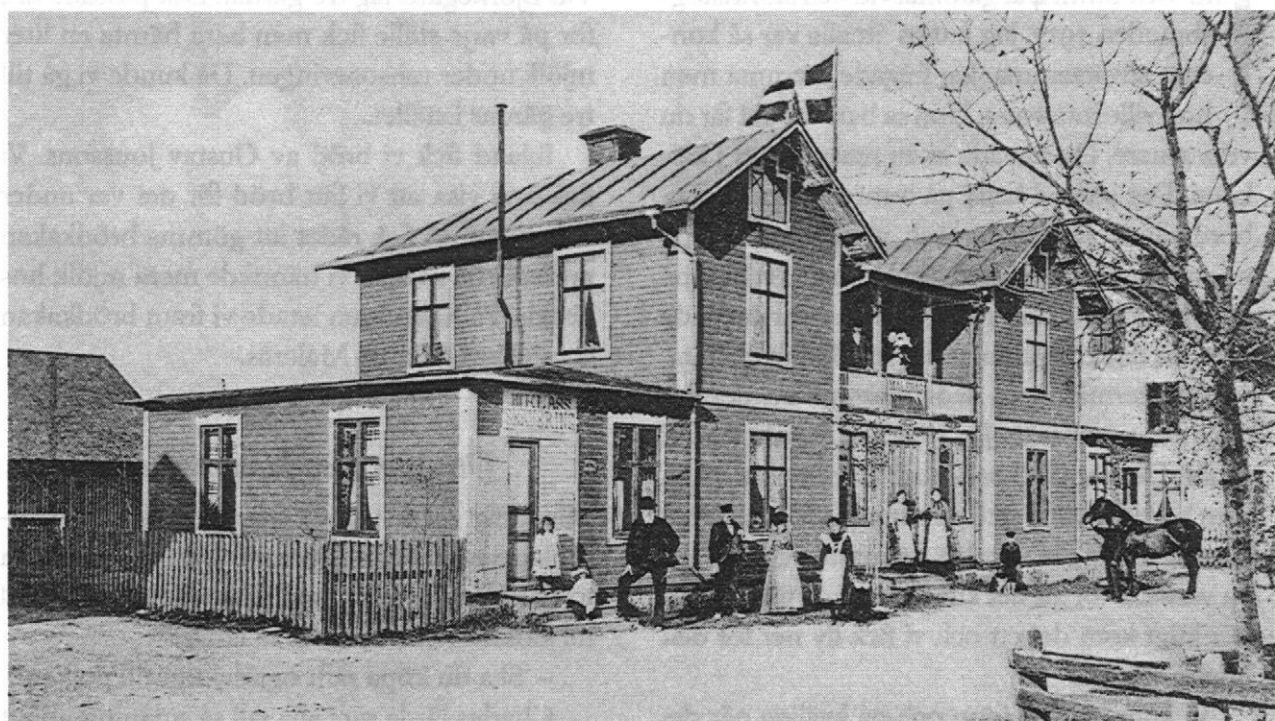
Byggnader

Den stora kasernen som fanns kommer jag ihåg. Den låg där bensinpumpen finns i dag. Det var ett väldigt vackert och välbyggt flerfamiljshus. Den som rev byggnaden hette Järnstam. Han var med i byggnadsnämnden och lät riva flera hus här. Husen var inte ens gamla. Även dispo-

nentvillan vid kapellet, ett stort fint hus, lät han riva. I stället för att göra en ny spis rev de hela huset som var byggt 1924. Kasernen, ett trevåningshus med sex lägenheter om två rum och kök fick också rivas. Huset kunde gjorts om till pensionärlägenheter. Där fanns en stor förstuga som de kunde gjort om till toaletter och rummen var stora och fina. Det var Albin Johansson som byggde huset.

Linnéaparken

När de byggt Folkets Hus, fick de för sig att de skulle bygga en ny park. Den blev inte så framgångsrik. Folk kunde till slut inte gå dit för där var för mycket mygg. Hade de behållit den gamla kunde de byggt ut mot Alerås och gjort fotbollsplan också. Där var en fin musikpaviljong och en stor fin, rund dansbana, många fina stånd och ett konditori. Där var också kaffeservering, serveringsbord och soffor, planteringar och sandgångar. Ibland var det underhållning av en som hette Johansson på dragspel och pappa var med och spelade fiol. De hade också hjälp av Harry Myrberg som spelade basfiol. Pappa var vaktmästare vid parken en tid.

Hotellet i Målerås. Fotot från seklets början. Se nr. 7 på kartan sid. 17.